

YOSHLARNING MA'NAVIYATINI YUKSALTIRISH

*¹Sayitjonov S., ²Meliboyev B.**¹TKTI "22-68" Talabasi**²TKTI "22-68" Talabasi**¹Email:sayitjonsayitjonov@gmail.com**²Email:meliboyevbehzod49@gmail.com*

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Mamlakatimizning kelajagi bo'lmish yoshlarni ma'naviy axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularni olib borilayotgan islohotlarning faol ishtirokchisiga aylantirish. Mamlakatimiz oldida turgan ijtimoiy-siyosiy va madaniy-ma'rifiy vazifalarni hal etishda ta'lim, ma'naviyatni tarbiyalash va rivojlantirish muammolariga alohida e'tibor berilayotganiga bag'ishlanadi.

Kalit so'zlar: Ma'naviyat va ma'rifat, madaniyat, urf-odat, Keng ko'lamli o'zgarishlar, Yoshlarga oid davlat siyosati.

KIRISH

Yoshlarni botqoqlikka eltuvchi yo'llar juda ko'p har bitta yo'l oson va hech qanday to'siq yo'q. SHu uchun ham hozir O'zbekistonda Al-Xorazmiy, Ibn -sino, Imom-Buxoriylar chiqmayotgandir. Bir paytlar bu o'lkadan shunaqangi insonlar chiqqaniga ajablanib ketadi inson. Chunki bu savolni tug'ilishiga sabab biz yoshlarning ma'naviyat, ilm degan nematlardan yiroqlashib ketayotganimizdir. Nima bo'lsa ham bu bizlarni yoshlar bu yoshlar faqat adashgan bu yoshlarga to'g'ri yo'lni faqat ilmi inson ko'rsatadi. Ollah taolo har bir insonga ilm beradi lekin bu ilm mehnatda toblanib olmos bo'ladi yoki yer to'laning bir chetida turib temirday zanglaydi. Har bir inson o'zini millatni bir bo'lagi deb his qilishi har bir bolani o'zini farzandi o'zini ukasi o'zini singlisiday ko'rmog'i lozim. Yoshlarimiz ota-bobolarimizning sevimli mashg'uloti bo'lgan kitob o'qishni unutib qo'yishdi, Ota - bobolarimizning xazinasini bo'lgan ilmdan or qilishdi shuning uchun ham ilm bizdan voz kechdi „nimani qilsang xor shunga bo'lasan zor“ bizni botqoqlikka botishimiz bu bizlarni botqoqlikka botirganlarning aybi emas aksincha botqoqqa botgan o'zimizning aybimiz. Bu botqoqlikdan faqat ilm bilan ma'naviyat bilan chiqa olamiz. Botqoqlikdan qanday chiqamiz degan savolga men doim ilm bilan deb javob beraman. SHuning uchun ham yoshlarimizni bolalarimizni ilmi bilimli tarbiyasi qilib tarbiya qilishimiz kerak.

Ilm ahlini hurmat qilish bu mamlakatni millatni qanchalik ilmi ekanini ko'rsatib beradi. Ustozni hurmat qilmay turib uni ilmini olib bo'lmaydi, ustozni hurmat qilgan insongagina ilm yuqadi. SHuning uchun ham farzandlarimizni ustozni hurmat qilishga

undashimiz kerak . Avalambor ishni o'zimizdan boshlashimiz kerak.Qachonki ishni o'zimizdan boshlasak atrofimizdagi odamlar buni ko'rib o'rnak oladi.

Al - Xorazmiy imom - Buxoriy , Abduxoliq -G'ijduvoniyy , Ibn -Sino lar bular o'zlaridan o'zlari bunday darajaga yetmadilar bularning ortida albatta ustozlari turibdi . Bu insonlar ustozlarini xurmat qilib ularni gapini ikki qilmagan shuning uchun ham Oллоh Taolo bu insonlarning ilmini yuqtirgan bizga aynan shu xislat yetishmaydi ustozni xurmat qilish ustozni gapini ikki qilmaslik shuning uchun ham bizga ilm yuqmayotgandir.

Yoshlarni ilmga mehrini uyg'atish jazolash, urush , so'kish bilan bo'lmaydi aksincha bolalarga tog'ri yo'l bilan ilmga davat qilinadi. Har bir bolani birinchi ustozni bu ota-onasi bo'ladi ota-ona qanchalik ilmi bo'lsa farzand ham shuncha ilmi bo'ladi. Siz farzandingizni ilmi bo'lishini xohlaysizmi unda o'zingiz birinchi bo'lib ilmi bo'ling farzandingiz kitob o'qishini xohlaysizmi unda siz birinchi bo'lib kitob o'qing. Biz shu naqlga amal qilib yashasak nasib bo'lsa inshaolloh yana bizlardan Imom Buxoriy , Ibn-Sino, Al-Xorazmiy , lar chiqadi.

Biz yoshlarga to'g'ri tarbiya berishimiz kerak . Tarbiya bilian Ma'naviyat ilm ajralmas et tirnoq buni esdan chiqarmaslik kerak.Yoshlarni ilmga qanday qiziqtiramiz bu dolzarb masali bu masalani bir inson yecholmaydi bu masalani butun xalq birdamlikda yechadi bu narsa bir ikkita inson bilan hal bo'lib ketmaydi .SHuning uchun ham biz o'zimizni O'zbekistonni bir bo'lagi deb his qilishimiz kerak . O'zimizni obro'yimizni tushiradigan ish qilsak O'zbekistonni obro'si tushadiganday his qilishimiz kerak. O'z o'bro'yimizni ortirsak O'zbekistonni obro'sini ortirgandek bo'lishimiz kerak.

Hozirgi vaqtda butun dunyoda o'rgimchak to'ri deb atalmish ijtimoiy tarmoq vujudga kelganki, bu tarmoq yoshlar hayotining ajralmas qismiga aylandi. U endi yoshlar hayotining mazmuni bo'lib, o'z hayotini aynan shu kabi omilsiz tasavvur eta olmaydi. Bu narsa esa yoshlar ma'naviy qiyofasini o'sishida o'zining ijobiy ta'siridan ko'ra salbiy ta'sirini ko'proq o'tkazmoqda. Shu sabab bo'lsa kerak yoshlarning turli yot g'oyalar ta'siriga tushushiga, shu bilan birga axloqiy tarbiyasining buzulishiga hamda ruhiy psixologik salbiy ta'sir ko'rsatilishiga olib kelmoqda. Yoshlarimiz orasida yuzaga kelayotgan bunday ayanchli holatning yana bir sababi bu yoshlarimizning ijtimoiy tarmoqlarga tobeligidir. Chunki ijtimoiy tarmoqlar ayniqsa o'smir yoshlarga ma'naviy va psixologik jihatdan kuchli ta'sir etadi. O'smirlarda ijtimoiy taroqlarga mukkasidan ketish va virtual olamga moyilligi oqibatida odamovilik jizzakilik va asabiylik vujudga keladi. Demak, bundan ko'rinib turibdiki, yoshlarimizning huquqbuzarlik va jinoyat ko'chalariga kirib qolishiga sabab inson ongi, qalbi va ruhiyatiga ta'sir o'tkazayotgan ijtimoiy tarmoqlar orqali keng tarqalgan axborot xurujlari sanaladi. Ma'lumki, bugun dunyoda keskin kurash va raqobat hukm surmoqda, manfaatlar to'qnashuvi kuchaymoqda. Globallashuv jarayonlari yoshlar

uchun beqiyos yangi imkoniyatlar bilan birga kutilmagan muammolarni ham keltirib chiqarmoqda. Milliy o'zlik va ma'naviy qadriyatlarga qarshi tahdid va xatarlar tobora ortmoqda. Faqat o'zini o'ylash, mehnatga, oilaga yengil qarash, ayniqsa yoshlar ongiga ustamonlik bilan singdirilyapti. Hozirda mamlakatimizda yoshlarning ma'naviy qiyofasini millat tarixini bilmaydigan yoshlar qatlamini tarbiya qilinganligi bilan bog'lasak bo'ladi. Yoshlar ayni vaqtda globallashuv jarayonini targ'ib eta boshlagan kiyinish, so'zlashish madaniyatini o'zlashtira boshlaganini globallashuv jarayoni ko'rsatgan salbiy ta'sir sifatida baholasak bo'ladi. Shuni ham ta'kidlash joizki yoshlar ayrim so'zlarni o'zi tushunib tushunmay avtomobillariga yoki futbolkalariga yopishtirib olmoqdalarki bu holat globallashuvning muhim bir maqsadlaridan bir ommaviy madaniyatni shakllantiruvchi omillardan biridir. Shu bois bo'lsa kerak ko'plab yoshlarning fikrlamasdan yoki chuqur o'ylamasdan birorbir voqea yuzasidan xulosa chiqara boshlaganligini ko'rmoqdamiz. . Zero Abdulla Avloniy aytganidek "Tarbiya biz uchun yo hayot yo mamot, yo najot- yo halokat, yo saodat-yo falokat masalasidir"

XULOSA

Yoshlar uchun bugungi kunda olib borilayotgan barcha ishlar, moddiy va ma'naviy yordamlar, ularga qaratilayotgan bunday e'tiborlar albatta natijasini ko'rsatadi. Biz bunga ishonamiz. Prezidentimizning biz yoshlarga ko'rsatayotgan bunday yoshlarga doir siyosatini qo'llab quvvatlaymiz va har bir chaqirig'iga "labbay" deb javob bermog'imiz darkor. Zero, Yangi O'zbekiston kelajagi yoshlar qo'lida. Yuqoridagilardan shuni xulosa qilib aytish mumkinki, bizning bosh maqsadimiz Yangi O'zbekiston kelajagi bo'lmish yoshlarimizga vatanparvarlik, insoniylik va haqiqatparvarlik g'oyalarini singdirish. Zero, bu g'oyalar axloqiy marifatni negizini tashkil etadi. Shunday ekan ta'lim maskanlarining har bir bosqichida yoshlarimizni axloqiy bilimlarini shakllantirishimiz va uni yanada kengaytirishimiz har qachongidan dolzarbroq ahamiyat kasb etmoqda. Qolaversa, yoshlarimizda media madaniyatni shakllantirish orqali ularni ijtimoiy tarmoqlardan oqilona foydalanishlari uchun ularni axloqiy ma'rifatini boyitmog'imiz kerak. Zero, ma'naviy barkamol intellektual salohiyati yuqori avlod tarbiyasi nafaqat O'zbekistonda balki butun jahonda eng muhim vazifalardan biri sifatida nomoyon bo'lmoqda. Aynan ma'naviy barkamol avlod mamlakat kelajagini belgilab beradi. Ma'naviy barkamollik esa jamiyat taraqqiyotining eng muhim omilidir.

REFERENCES

1. Karimov I.A. Vatanimiz va xalqimizga sadoqat bilan xizmat qilish - oliy saodatdir. – T.: "O'zbekiston", 2007. 38-bet.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidan. 24.06.2019 yil

3. Davlat statistika qo`mitasi - Stat.uz

4. Karimov I.A. “Barkamol avlod orzusi”. –T.; “Sharq”, 2019, 39-bet 5. Shavkat Mirziyoyev “Yangi O‘zbekistonda erkin va farovon yashaylik” – T: 2021 “Yangi O‘zbekiston: barqaror rivojlanishning ijtimoiy-falsafiy, iqtisodiy-siyosiy va huquqiy masalalari” VOLUME 2 | SPECIAL ISSUE 23 ISSN 2181-1784 SJIF 2022: 5.947 | ASI Factor = 1.7 839 w April 2022 www.oriens.uz

6. Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf “Ijtimoiy odoblar” Hilol nashr T: 2012

7. Karimov I. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. –T: 2008

8. Umarjonov, S.S. (2021). Ijtimoiy – gumanitar fanlarni o‘qitishda Fahriddin Roziyning ontologik qarashlarining o‘rni va ahamiyat. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(9), 1029-1038.

9. Adashova, M. M. (2022). ABU MANSUR MOTURIDIY FALSAFIY MEROSIDA SHAXS MA’NAVIYATINI YUKSALTIRISH MASALALARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(1), 991-997.